

Ընդունված է 2014 թվականի հունիսի 21-ին

ԲՈՒՍԱՍԱՆԻՏԱՐԻԱՅԻ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 3. Օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները

1. Սույն օրենքում օգտագործվում են հետևյալ հիմնական հասկացությունները.

1) **լիազոր մարմին**` Սննդամթերքի անվտանգության տեսչական մարմինը.

2) **բույսեր**` բույսերն ամբողջությամբ և բույսերի առանձին մասերը, այդ թվում` սերմերը, սաղմը.

3) **բուսասանիտարիա**` առողջ միջավայրում առողջ բույսերի, բուսական արտադրանքի և կարգավորվող առարկաների արտադրությանը նպատակաուղղված միջոցառումների համակարգ.

4) **բույսերի կարանտին**` բույսերի պաշտպանության պետական միջոցառումների համալիր, որի նպատակն է բացահայտել, մեկուսացնել և վերացնել բույսերի, բուսական արտադրանքի և կարգավորվող առարկաների համար կարանտին վնասակար օրգանիզմներով վարակված օջախները.

5) **բուսական արտադրանք**` բուսական ծագման չվերամշակված նյութ, ինչպես նաև վերամշակված մթերքներ (բացառությամբ ջերմամշակում անցածների), որոնք իրենց բնույթով կամ վերամշակման եղանակով կարող են ստեղծել վնասակար օրգանիզմների ներթափանցման և (կամ) տարածման վտանգ.

6) **բուսասանիտարական ռիսկի վերլուծություն**` կենսաբանական և տնտեսական տվյալների գնահատում` վնասակար օրգանիզմների կարգավորման անհրաժեշտությունը որոշելու, դրանց դեմ պայքարի բուսասանիտարական միջոցառումներ իրականացնելու կամ բուսասանիտարական միջոցառումներն ուժեղացնելու նպատակով.

7) **բուսասանիտարական կանոններ և նորմեր**` Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով, Հայաստանի Հանրապետության օրենքով և այլ նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված բուսասանիտարական պահանջներ.

8) **բույսերի պաշտպանություն**՝ բույսերի, բուսական արտադրանքի աճեցման, փորձարկման, պահպանման և փոխադրման վայրերում վնասակար օրգանիզմների դեմ քիմիական և կենսաբանական պայքարի միջոցների օգտագործում, ինչպես նաև շրջակա միջավայրի պահպանության, բույսերի և կենդանիների պաշտպանությանն ուղղված վնասակար օրգանիզմների դեմ պայքարի միջոցառումների համալիր.

9) **բուսասանիտարական զննում**՝ բույսերի, բուսական արտադրանքի և կարգավորվող առարկաների ակնադիտական հետազոտություն՝ վնասակար օրգանիզմների առկայությունը կամ բացակայությունը պարզելու նպատակով.

10) **բույսերի կարանտին վնասակար օրգանիզմ**՝ վտանգի ենթարկված գոտու համար տնտեսական նշանակություն ունեցող վնասակար օրգանիզմ, որը տվյալ գոտում դեռևս բացակայում է կամ առկա է սահմանափակ, հանդիսանում է պայքարի օբյեկտ և պաշտոնապես հսկվում է.

11) **բույսերի վնասակար օրգանիզմ**՝ բույսերի, բուսական արտադրանքի համար հիվանդությունների, վնասատուների և մոլախոտերի ցանկացած տեսակ.

12) **բույսերի կարանտին գոտի**՝ տարածք, որտեղ գոյություն ունի կարանտին վնասակար օրգանիզմ, որի հետագա տարածումը կանխարգելելու և վերացնելու նպատակով սահմանվել է կարանտին հսկողություն, և անցկացվում են բուսասանիտարական միջոցառումներ.

13) **բույսերի կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմ**՝ վնասակար օրգանիզմ, որի առկայությունը տնտեսական վնաս է հասցնում բույսերի նպատակային օգտագործմանը, և հսկվում ներմուծող երկրի կողմից.

14) **բույսերի վնասակար օրգանիզմների դեմ պայքար**՝ կարանտին վնասակար օրգանիզմների սերնդատվության ճնշման, մեկուսացման և (կամ) վերացման, ինչպես նաև կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմների կառավարման նպատակով բուսասանիտարական կանոնների պարտադիր կիրառում.

15) **կարգավորվող առարկա (կարանտին օբյեկտ)**՝ ցանկացած բույս, բուսական արտադրանք, պահեստային տարածք, փաթեթավորման նյութ, տրանսպորտային միջոց, բեռնարկղ, հող և ցանկացած այլ օբյեկտ կամ նյութ, որը կարող է պարունակել կամ տարածել բույսերի վնասակար օրգանիզմ և որի նկատմամբ անհրաժեշտ է կիրառել բուսասանիտարական միջոցառումներ.

16) **բուսասանիտարական փորձաքննություն**՝ բույսերի, բուսական արտադրանքի և կարգավորվող այլ առարկաների լաբորատոր հետազոտություն՝ վնասակար օրգանիզմի առկայությունը կամ բացակայությունը հայտնաբերելու նպատակով.

17) **բուսասանիտարական հաշվառում**՝ բուսասանիտարիայի ոլորտում գործունեություն իրականացնող ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց վերաբերյալ տվյալների հավաքում, դասակարգում, պահպանում, թարմացում և օգտագործում.

18) **բուսասանիտարական հաշվառման վկայական**՝ բուսասանիտարական հաշվառման արդյունքում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց տրվող փաստաթուղթ.

19) **բուսասանիտարական միջոցառում**՝ պաշտոնական գործընթաց՝ ուղղված կարանտին վնասակար օրգանիզմի ներթափանցման և (կամ) տարածման կամ կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմից սպասվող տնտեսական վնասի սահմանափակմանը.

20) **բուսասանիտարական անձնագիր**՝ Հայաստանի Հանրապետությունում արտադրված բույսերը, բուսական արտադրանքը, կարգավորվող առարկաներն ուղեկցող փաստաթուղթ, որը հավաստում է դրանց ստուգված և կարանտին վնասակար օրգանիզմից զերծ լինելու մասին.

21) **խմբաքանակ**՝ նույն նշանակության, միևնույն արտադրողի կողմից գործողության նույն սկզբունքով արտադրված (պատրաստված), նույն բաղադրությամբ և անվտանգությունը բնութագրող սահմանված նույն պահանջներին համապատասխանող բուսասանիտարական հսկողության ենթակա ապրանքի որոշակի քանակ, որն ուղեկցվում է ապրանքաուղեկից փաստաթղթով.

22) **բուսասանիտարական ուսումնասիրություն**՝ պաշտոնական միջոցառում՝ անցկացված սահմանված ժամանակահատվածում, վնասակար օրգանիզմի սերնդատվության բնութագրի կամ տվյալ գոտում վնասակար օրգանիզմների կազմի որոշման նպատակով.

23) **բուսասանիտարական հսկողության ենթակա ապրանք**՝ բույսեր, բուսական արտադրանք, կարգավորվող առարկա.

24) **ագրոքիմիկատներ**՝ պարարտանյութեր, քիմիական հողաբարելավիչներ, որոնք նախատեսված են բույսերի սնուցման, հողերի բերրիության բարելավման համար.

25) **պեստիցիդ**՝ բույսերի պաշտպանության միջոց, ցանկացած նյութ կամ նյութերի խառնուրդ, որը նախատեսված է որոշակի վնասատուների (ներառյալ մարդկանց և կենդանիների հիվանդություններ փոխանցողների, սննդամթերքի, գյուղատնտեսական արտադրանքի, փայտանյութի, կենդանիների կերերի արտադրության, վերամշակման, փոխադրման, իրացման գործընթացներին խանգարող և խոչընդոտող վնասատուների), բույսերի և սնկերի անցանկալի տեսակների կանխարգելման, ոչնչացման կամ պայքարի համար: Պեստիցիդների խմբում ներառված են միջատասպանները (ինսեկտիցիդներ), կրծողների դեմ պայքարի միջոցները (ռոտենդիցիդներ), սնկասպանները (ֆունգիցիդներ), մոլխոտերի դեմ պայքարի համար նախատեսված նյութերը (հերբիցիդներ), բույսերի աճի կարգավորիչները, ֆերոմոնները, դեֆոլիանտները, դեսիկանտները և ֆումիգանտները:

26) **սերմանյութ (տնկանյութ)**՝ սորտի վերարտադրության նպատակով օգտագործվող բույս կամ դրա առանձին մաս:

27) **բույսերի պաշտպանության միջոցներ**՝ բույսերի վնասակար օրգանիզմների կանխարգելման, դրանց դեմ պայքարի և վերացման համար կիրառվող քիմիական, կենսաբանական միջոցներ:՝

~~28) **հրատապ կամ հատուկ դեպք**՝ բույսերի կարանտին և ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմների տարածման կամ դրանից հասցվող վնասի կանխարգելման կամ բույսերի պաշտպանության կամ հողերի բերրիության բարելավման նպատակով Հայաստանի Հանրապետությունում պեստիցիդների կամ ագրոքիմիկատների քանակության պահանջարկ, որն ուղղված է բույսերի վնասակար օրգանիզմների դեմ հրատապ պայքարին և բույսերի համար անհրաժեշտ սննդամթերքը ապահովվելուն:~~

~~28) **հրատապ կամ հատուկ դեպք**՝ բույսերի կարանտին և ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմների տարածման կամ դրանից հասցվող վնասի կանխարգելման կամ բույսերի պաշտպանության կամ հողերի բերրիության բարելավման նպատակով Հայաստանի Հանրապետությունում պեստիցիդների կամ ագրոքիմիկատների քանակության պահանջարկ, որն ուղղված է բույսերի վնասակար օրգանիզմների դեմ հրատապ պայքարին և բույսերի համար անհրաժեշտ սննդամթերքը ապահովվելուն:~~

2. Բուսասանիտարիայի ոլորտում Կառավարության քաղաքականությունը մշակում է համապատասխան նախարարությունը:

(3-րդ հոդվածը լրաց. 17.12.14 ՀՕ-240-Ն, խմբ., լրաց. 23.03.18 ՀՕ-287-Ն)

Հողված 6. Պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների պետական գրանցումը, վերագրանցումը և գրանցումից հանելը

1. Հայաստանի Հանրապետություն ներմուծվող, Հայաստանի Հանրապետությունում արտադրվող և շրջանառվող պեստիցիդները և ագրոքիմիկատները պարտադիր ենթակա են պետական գրանցման: ~~, բացառությամբ սույն օրենքով սահմանված հրապապ կամ հապուկ դեպքում քաղաքականություն մշակող լիազոր մարմնի կողմից ընդունվող հրավական ակտի հիման վրա ներմուծված պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների: , բացառությամբ սույն օրենքով սահմանված հրապապ կամ հապուկ դեպքում քաղաքականություն մշակող լիազոր մարմնի կողմից ընդունվող հրավական ակտի հիման վրա ներմուծված պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների:~~

2. Պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների պետական գրանցումն իրականացնում է լիազորված մարմինը՝ պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների գրանցման հանձնաժողովի (այսուհետ՝ հանձնաժողով) եզրակացության հիման վրա:

3. Հայաստանի Հանրապետությունում արտադրված պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների պետական գրանցումն իրականացվում է, եթե՝

1) դրանք երկու տարի անընդմեջ փորձարկվել են հանրապետության տարբեր բնակլիմայական գոտիներում.

2) առկա է դրանց մասին հանձնաժողովի դրական եզրակացությունը:

4. Օտարերկրյա պետություններում արտադրված ու փորձարկված և գործածության մեջ գտնվող պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների պետական գրանցումը Հայաստանի Հանրապետությունում իրականացվում է, եթե առկա է դրանց մասին հանձնաժողովի դրական եզրակացությունը:

5. Պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների գրանցման մասին եզրակացություն տալու համար պահանջվում են հետևյալ փաստաթղթերը.

1) Հայաստանի Հանրապետությունում և օտարերկրյա պետություններում արտադրված և փորձարկված պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների համար՝

ա. պեստիցիդների կամ ագրոքիմիկատների առևտրային անվանումը, ազդող նյութը կամ նյութերը, համագործիչ և օժանդակ նյութերը, յուրաքանչյուր նյութի տոկոսային հարաբերությունը, պատրաստուկային ձևը, արտադրող ֆիրման,

բ. պեստիցիդների ծախսի նորման, օգտագործման ժամկետը, եղանակը և առանձնահատկությունները, մշակումների կամ սնուցումների քանակը, սպասման ժամկետը, կիրառման սահմանափակումները, կիրառման անվտանգությանը ներկայացվող պահանջները, մշակվող օբյեկտը, վնասակար օրգանիզմը,

գ. ագրոքիմիկատների սպասման ժամկետը, կիրառման սահմանափակումները, կիրառման անվտանգությանը ներկայացվող պահանջները,

դ. պեստիցիդների կամ ագրոքիմիկատների հիգիենիկ նորմատիվները (մարդու օրգանիզմում օրվա թույլատրելի սահմանային չափաբաժինը, հողում թույլատրելի սահմանային քանակը (միայն պեստիցիդների մասով), ջրամբարների ջրում թույլատրելի սահմանային քանակը, աշխատանքային գոտում օդում թույլատրելի սահմանային քանակը, մթնոլորտային օդում թույլատրելի քանակը և թույլատրելի առավելագույն մակարդակը սննդամթերքում),

ե. պեստիցիդների կամ ագրոքիմիկատների քիմիական փորձաքննության, մնացորդային քանակների որոշման մեթոդիկաները, պեստիցիդների՝ ազդող նյութի բյուրեղային տիպօրինակը (ստանդարտը),

զ. թունունակությունը ոչ նպատակային տեսակների համար (ծկներ, թռչուններ, մեղուներ, հողի միկրոօրգանիզմներ և այլն),

է. ազդեցությունը վերարտադրողականության վրա,

ը. մուտագեն, ալերգիկ, ուռուցքածին և մաշկագրգիռ տերատոգեն, գոնադատոքսիկ, սաղմնաթունային հատկությունները,

թ. սույն օրենքի 8-րդ հոդվածի պահանջներին համապատասխան՝ պեստիցիդի և (կամ) ագրոքիմիկատի թունաբանահիգիենիկ գնահատումը հավաստող փաստաթուղթը (հաշվետվությունը),

ժ. սույն օրենքի 9-րդ հոդվածի պահանջներին համապատասխան՝ պեստիցիդի և (կամ) ագրոքիմիկատի պիտակի նկարագիրը.

2) Հայաստանի Հանրապետությունում արտադրված և փորձարկված պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների գրանցման համար պահանջվում է նաև՝

ա. տեղեկանք՝ Հայաստանի Հանրապետության տարբեր հողակլիմայական պայմաններում դրանց երկու տարվա դաշտային և լաբորատոր փորձարկման արդյունքների մասին,

բ. առողջապահության, շրջակա միջավայրի, գյուղատնտեսության, գիտության և կրթության լիազոր մարմնի մասնագիտական դրական եզրակացությունները.

3) օտարերկրյա պետություններում արտադրված ու փորձարկված և գործածության մեջ գտնվող պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների պետական գրանցման համար պահանջվում են նաև գրանցող երկիրը, գրանցման տարեթիվը և համարը, ընդգրկվածությունը գործող անվանացանկում:

6. Սույն հոդվածի 5-րդ մասի 1-ին կետով պահանջվող փաստաթղթերը պետք է տրամադրված լինեն արտադրողի կամ նրա պաշտոնական ներկայացուցչի կամ դիստրիբյուտորի կողմից:

7. Հանձնաժողովի եզրակացության և ներկայացվող փաստաթղթերի ձևերը հաստատում է լիազոր մարմինը:

8. Հայաստանի Հանրապետությունում արտադրված պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների փորձարկումն իրականացվում է դրանք գրանցման ներկայացնող ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց միջոցների հաշվին:

9. Լիազոր մարմինը հանձնաժողովի եզրակացությունն ստանալուց հետո՝ եռօրյա ժամկետում, կայացնում է տվյալ պեստիցիդները կամ ագրոքիմիկատները գրանցելու և Հայաստանի Հանրապետությունում օգտագործման համար թույլատրված պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների անվանացանկում ընդգրկելու կամ գրանցումը մերժելու մասին որոշում և տեղյակ է պահում հայտատուին:

10. Պեստիցիդները գրանցման ներկայացնող ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց տրամադրած տվյալները պաշտպանված են և հրապարակման ենթակա չեն, եթե փաստաթղթային փաթեթի ներկայացման ժամանակ դիմողը պահանջել է ազդող նյութի, հակաթույնի կամ համագործչի, օժանդակ նյութերի և պեստիցիդների վերաբերյալ փորձերի և հետազոտությունների արդյունքների մասին տվյալների հավաստում այն մասին, որ փորձերի և հետազոտությունների արդյունքների վերաբերյալ տվյալների պաշտպանության ժամկետ երբեք չի սահմանվել, կամ սահմանված որևէ ժամկետ չի լրացել:

11. Պեստիցիդները և ագրոքիմիկատները գրանցվում են հինգ տարի ժամկետով, և գրանցման ներկայացնող ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց տրվում է գրանցման վկայական:

12. Պեստիցիդները և ագրոքիմիկատները ենթակա են վերագրանցման, եթե՝

1) լրացել է գրանցման ժամկետը, և վերագրանցման մասին հայտ է ներկայացվել.

2) մինչև գրանցման ժամկետի լրանալը տեղի է ունեցել պեստիցիդների կամ ագրոքիմիկատների ազդող կամ համագործիչ կամ օժանդակ նյութերի կամ դրանց տոկոսային հարաբերությունների փոփոխություն:

13. Վերագրանցումն իրականացվում է սույն հոդվածով սահմանված գրանցման դրույթներին համապատասխան:

14. Պեստիցիդները և ագրոքիմիկատները գրանցումից հանվում են, եթե լրացել է գրանցման ժամկետը, սակայն թույլատրվում է դրանց իրացումը կամ օգտագործումը կամ արտահանումը, մինչև պիտանելիության ժամկետի ավարտը, սակայն թույլատրվում է դրանց իրացումը կամ օգտագործումը կամ արտահանումը, մինչև պիտանելիության ժամկետի ավարտը, կամ գրանցման վկայական ստացած անձը ներկայացրել է գրանցումից հանելու հայտ կամ ազդող կամ համագործիչ, կամ օժանդակ նյութերից որևէ մեկը ներառվել է Հայաստանի Հանրապետությունում արգելված քիմիական նյութերի և թունաքիմիկատների ցանկում:

(6-րդ հոդվածը խմբ. 17.12.14 ՀՕ-240-Ն, փոփ. 04.03.20 ՀՕ-125-Ն)

Հոդված 7. Հայաստանի Հանրապետությունում արտադրվող և Հայաստանի Հանրապետություն ներմուծվող պեստիցիդներին և ագրոքիմիկատներին ներկայացվող պահանջները

1. Ներմուծման և շրջանառության փուլերում պեստիցիդները և ագրոքիմիկատները պետք է բավարարեն Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված պահանջները:

2. Արգելվում է ներմուծել, արտադրել, իրացնել և օգտագործել Հայաստանի Հանրապետությունում չգրանցված պեստիցիդներ և ագրոքիմիկատներ: ~~-, բացառությամբ սույն օրենքով սահմանված հրատապ կամ հատուկ դեպքում քաղաքականություն մշակող փազոր մարմնի կողմից ընդունվող իրավական ակտի հիման վրա ներմուծված պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների: բացառությամբ սույն օրենքով սահմանված հրատապ կամ հատուկ դեպքում քաղաքականություն մշակող փազոր մարմնի կողմից~~

ընդունվող հրավական ակտի հիման վրա ներմուծված պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների:

3. Արգելվում է Հայաստանի Հանրապետություն ներմուծել արտադրողի սահմանած պիտանելիության ժամկետի մեկ երրորդից պակաս պիտանելիության ժամկետ ունեցող պեստիցիդներ և ագրոքիմիկատներ:

Հոդված 9. Պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների փաթեթավորմանը և մակնշմանը ներկայացվող պահանջները

1. Հայաստանի Հանրապետությունում շրջանառվող չափաձրարված պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների վրա հայերեն մակնշումը պարտադիր է:

2. Մակնշումը զետեղվում է անմիջապես տարայի և (կամ) տարայի պահպանումը ապահովող փաթեթվածքի նյութին ամրացված պիտակի վրա:

3. Պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների մակնշումը պետք է ներառի՝

1) պեստիցիդի կամ ագրոքիմիկատի անվանումը և նշանակությունը.

2) ազդող նյութի անվանումը, պարունակությունը.

3) արտադրողի անվանումը և գտնվելու վայրը (երկիրը, իրավաբանական հասցեն).

4) պատրաստուկային ձևը.

5) տարայի ծավալը և (կամ) զտաքաշը.

6) տեղեկություն անվտանգության մասին.

7) մանիպուլյացիոն նշանները.

8) տեղեկատվություն կիրառման վերաբերյալ (մշակվող մշակաբույսերը կամ օբյեկտը, ծախսի նորմաները, մշակումների առավելագույն քանակը, պարբերականությունը, վնասակար օրգանիզմը, «սպասման ժամկետները»).

9) գրանցման վկայականի համարը, ~~բացառությամբ սույն օրենքով սահմանված հրապրապ կամ հատուկ դեպքում քաղաքականություն մշակող փազոր մարմնի կողմից ընդունվող հրավական ակտի հիման վրա պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների ներմուծման դեպքի. բացառությամբ սույն օրենքով սահմանված հրապրապ կամ հատուկ~~

դեպքում քաղաքականություն մշակող լիազոր մարմնի կողմից ընդունվող իրավական ակտի հիման վրա պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների ներմուծման դեպքի.

10) արտադրության ժամկետը (ամիսը, տարեթիվը).

11) պահման պայմանները.

12) պիտանելիության ժամկետը.

13) նույնականացման կոդը (շտրիխը).

14) կիրառման սահմանափակումները (այլ պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների հետ համատեղելիություն, բուսաթունունակություն (ֆիտոտոքսիկություն).

15) անվտանգության կանոնները աշխատելիս, տեղափոխելիս և պահպանելիս.

16) թափված պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների վնասազերծման եղանակները.

17) դատարկ տարաների վնասազերծման և (կամ) ոչնչացման եղանակները.

18) սուր թունավորումների կլինիկական պատկերը (տվյալների առկայության դեպքում), խորհուրդներ բժշկին, այդ թվում՝ հակաթույնի անվանումը (առկայության դեպքում).

19) առաջին օգնությունը թունավորման դեպքում:

4. Երկաթուղային ցիստերների և ավտոցիստերների մակնշումը զետեղվում է երկաթուղային և ավտոմոբիլային տրանսպորտով բեռների տեղափոխման կանոններին համապատասխան:

5. Պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների փաթեթավորման, սպառողական տարայի, պիտակի, լրացուցիչ պիտակի կամ ներդիրի վրա զետեղված տեղեկությունները պետք է լինեն ընթեռնելի, ամբողջական ու հավաստի:

6. Մակնշումը պետք է կայուն լինի քիմիական նյութերի, կլիմայական գործոնների ազդեցության նկատմամբ, պահպանվի պեստիցիդի և ագրոքիմիկատի երաշխիքային պահպանման ժամկետի ընթացքում:

Հոդված 10. Հողերի մշակությունը, պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների օգտագործումը, մոլախոտային բուսականության դեմ տարվող պայքարը

1. Գյուղատնտեսական նշանակության հողերի մշակությամբ զբաղվող ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք պարտավոր են իրականացնել՝

1) հողի հիմնական, նախացանքային, հետցանքային և միջշարքային մշակության համալիր միջոցառումներ.

2) հողի հողատարումը կանխարգելող համալիր միջոցառումներ.

3) հողի երկրորդային աղակալումը և ճահճացումը կանխարգելող համալիր միջոցառումներ.

4) հողի խորքային ջրերի թույլատրելի մակարդակի պահպանումը, ինչպես նաև մշակաբույսերի ոռոգման ընթացքում գերխոնավության կանխարգելումը.

5) հողի օգտակար հատկանիշների պահպանման համալիր միջոցառումներ.

6) հողը պեստիցիդների, ազրոքիմիկատների և կենսապատրաստուկների վնասակար մնացորդների աղտոտումից պաշտպանելու միջոցառումներ.

7) հողի հիմնական սննդատարրերի (ազոտ, ֆոսֆոր, կալիում) պակասը լրացնող համալիր միջոցառումներ.

8) պարարտացման համալիր միջոցառումների կատարման ընթացքում բուսասանիտարական անվտանգության ապահովումը:

2. Արգելվում են՝

1) Հայաստանի Հանրապետությունում օգտագործման համար թույլատրված պեստիցիդների և ազրոքիմիկատների անվանացանկում չընդգրկված, ~~բացառությամբ սույն օրենքով սահմանված հրատապ կամ հալոուլ դեպքում քաղաքականություն մշակող լիազոր մարմնի կողմից ընդունվող իրավական ակտի հիման վրա ներմուծված պեստիցիդների և ազրոքիմիկատների.~~ բացառությամբ սույն օրենքով սահմանված հրատապ կամ հալոուլ դեպքում քաղաքականություն մշակող լիազոր մարմնի կողմից ընդունվող իրավական ակտի հիման վրա ներմուծված պեստիցիդների և ազրոքիմիկատների. ինչպես նաև ընդգրկված, բայց ժամկետանց և անորակ պեստիցիդների և ազրոքիմիկատների ներմուծումը, իրացումն ու օգտագործումը.

2) բուսասանիտարական նորմերին չհամապատասխանող պահեստներում ու շինություններում պեստիցիդների և ազրոքիմիկատների պահպանումը.

3) պահեստներում պեստիցիդների ու ազրոքիմիկատների և սննդամթերքի համատեղ պահպանումը, փոխադրամիջոցներով դրանց միաժամանակյա փոխադրումը.

4) պեստիցիդների և ազրոքիմիկատների մնացորդային առավելագույն քանակը գերազանցող բուսաբուծական մթերքների իրացումը.

5) պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների օգտագործման համար թույլատրելի քանակների գերազանցումը:

Հոդված 12. Բույսերի կարանտին և կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմի դեմ տարվող պայքարը

1. Բուսասանիտարիայի ոլորտում ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք պարտավոր են ապահովել՝

1) գյուղատնտեսական հողատեսքերի, ցանքերի և տնկարկների կարանտին և կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմների դեմ պայքարի համալիր միջոցառումների իրականացումը.

2) հողում և բուսական արտադրանքում պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների թույլատրելի մնացորդային առավելագույն քանակի չգերազանցումը.

3) բուսասանիտարական վերահսկողության ենթակա բույսերի, բուսական արտադրանքի և կարգավորվող այլ առարկաների բուսասանիտարական զննումը, ստուգումը և փորձաքննությունը:

2. Արգելվում է՝

1) Հայաստանի Հանրապետությունում պետական գրանցում չստացած, ~~բացառությամբ սույն օրենքով սահմանված հրապրապ կամ հապուկ դեպքում քաղաքականություն մշակող լիազոր մարմնի կողմից ընդունվող իրավական ակտի հիման վրա ներմուծված պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների, բացառությամբ սույն օրենքով սահմանված հրապրապ կամ հապուկ դեպքում քաղաքականություն մշակող լիազոր մարմնի կողմից ընդունվող իրավական ակտի հիման վրա ներմուծված պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների,~~ օգտագործումից հանված, ժամկետանց, անորակ և արգելված, բնակչության առողջության և շրջակա միջավայրի համար վտանգավոր պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների օգտագործումը.

2) մինչև 18 տարեկան, պարտադիր նախնական և պարբերական բժշկական զննություն չանցած անձանց, ինչպես նաև հղի և մինչև մեկ տարեկան երեխա խնամող կանանց ներգրավումը պեստիցիդների հետ կատարվող աշխատանքներում.

3) ախտահանված սերմերի՝ որպես սնունդ, անասնակեր օգտագործումը.

4) կարանտին հայտարարված տարածքներից բուսասանիտարական վերահսկողության ենթակա բույսերի, բուսական արտադրանքի և կարգավորվող առարկաների արտահանումն առանց բուսասանիտարական անձնագրի:

3. Բույսերի վնասակար օրգանիզմների կարգավորման անհրաժեշտությունը որոշելու, անհրաժեշտության դեպքում դրանց դեմ պայքարի միջոցառումներ իրականացնելու նպատակով լիազոր մարմինն իրականացնում է բուսասանիտարական ուսումնասիրություն: